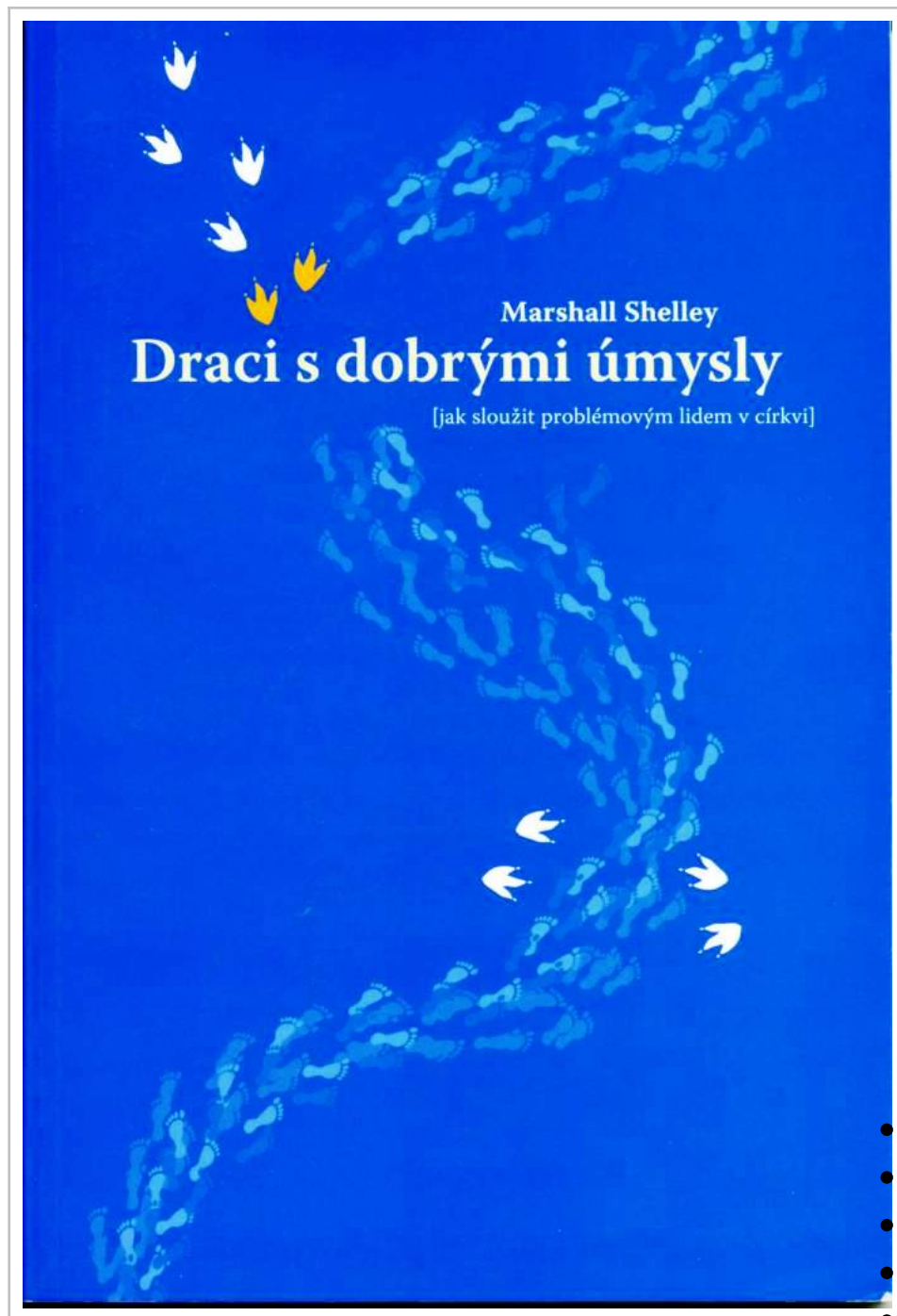

Draci s dobrými úmysly

Knihy | 10.1.2010 @ 15.04

V listopadu 2009 se v knihovně Biblické školy v Kolíně objevily krabice plné knih ve výprodeji. Zaujala mne mezi nimi útlá publikace jménem „Draci s dobrými úmysly.“ Když jsem ji zkusmo otevřel, shledal jsem ji duchaplnou.

Chudému studentu se tehdy nechtělo dát ani těch 50,- Kč, nicméně všechno dobře dopadlo. Dostal jsem ji k Vánocům.

Autor: Marshall Shelley
Překlad: Míla Marková
Nakladatelství: Návrat domů
ISBN: 80-7255-153-1

Osnova

- Úvod
- Kapitoly
- 1. V čem je kořen konfliktů
- 2. Jak identifikovat draka
- 3. Osobní útoky
- 4. Boj o moc
- 5. Nejlepší obrana
- 6. Téměř nejlepší obrana
- 7. Když má drak pravdu
- 8. Kdy je čas ke konfrontaci
- 9. Když řešení neexistuje
- Závěr

Úvod

Jak sloužit problémovým lidem v církvi. Tak zní podtitul knihy, který prozrazuje její zaměření. Marshall Shelley, svého času zástupce šéfredaktora *Christianity Today, Inc.* a redaktor časopisu *Leadership* sepsal tuto knihu po vyslechnutí mnoha konkrétních příběhů vedoucích sborů z širokého spektra denominací, což značně zvyšuje její kredit. Tyto příběhy nadto v knize použil, takže je daleko čtivější než nějaký *Rozum do kapsy* se svými padesáti měl bys a padesáti neměl bys, přestože i k takovému systematickému poradenství se kniha pochopitelně uchyluje.

Nezřídka jsem se během čtení popisu oněch absurdních a místy až hořce úsměvných příběhů divil nad trpělivostí jednotlivých obětí draků s jejich chováním řeznického psa. Já osobně bych na jejich místě neviděl jiné než neverbální východisko za použití násilí.

Autor v sobě nepotlačil ducha nadaného spisovatele. Na nemnohých stránkách se to hemží barvitými metaforami, ústřední metafora je ostatně patrná již v názvu knihy.

Tito „draci“, jak je autor nazývá, jsou v zásadě lidé, kteří svým dobře míněným chováním často přivádí vedoucího k šílenství.

„Politikům stačí 51% voličů; naproti tomu kazatelé prožívají bolest, když se do opozice staví jeden hlasitý člen.“ [s7]

Svými připomínkami, postřehy a výroky se starají o jeho duševní diskomfort a nedají si říct, protože jim nepřipadá, že by dělali něco špatně.

Pokusím se nyní shrnout základní myšlenky knihy. Budu se řídit daného rozvržení do kapitol.

1. V čem je kořen konfliktů

První kapitola obsahuje tragikomediální příběh „souboje“ mezi pastorem Tylerem a manželí Dwaynem a Virginií Wilsonovými.

Dwayne se staral o sborovou pokladnu a vyučoval na biblických hodinách, Virginia vedla skupinku sester. Virginia byla silně zapálená pro evangelizaci. Několikrát proto přivedla do sboru různé existence, které sbírala v supermarketu. Svou zodpovědnost duchovní matky však příliš brzy delegovala na Tylera, ten však těmto ubožákům, kteří potřebovali spíše psychiatrickou péči než pastorační, nedokázal pomoci tak, jak by si to Virginia představovala.

Svou nelibost se hyperaktivní Virginia jala ventilovat všemi směry. Přímými poznámkami vůči pastorovi, skrytou šeptandou a náznaky na skupinkách sester. Brzy se k ní přidal Dwayne, jemuž se zdálo, že pastorova kázání nedosahují kvalit prací Dr. McMillana, jeho oblíbené akademické kapacity v oboru teologie.

Pravidelně proto písemně předkládal pastorovi obsáhlou kritiku jeho kázání, ve které se zpravidla

omezil na srovnávání pastorova výstupu s propracovaným biblickým výkladem Dr. McMillana. Ve svých aktivitách, kterými působili kazateli nepříjemné pocity v oblasti žaludku, pokračovali Wilsonovi i nadále přestože sbor byl jako celek zdravý a staršovstvo (ve kterém Dwayne dokonce nebyl) loajální.

Po dalších nepříjemných peripetiích se jen velmi pomalu Tyler a Dwayne obrátili z cesty rozchodu na stezku smíření a odpuštění.

„Nestál ve vzpouře proti Bohu (Dwayne) a zoufale se snažil podřizovat se Písmu podle toho, jak mu rozuměl.“ [s23]

2. Jak identifikovat draka

Druhá kapitola předkládá jakousi klasifikaci draků do různých „čeledí“. Zde je zkrácená parafráze.

Stavěcí pes poukazuje na to, co by bylo třeba učinit, aniž by se sám dal do díla. Obzvláště nepříjemní jsou „super-duchovní stavěcí psi“. Taková zpravidla uvozují svá doporučení formulí „Pán mi řekl, ... že bychom se měli více modlit za probuzení.“ nebo „Měli bychom v našem sboru více rozvinout učenictví a zralost. Nemyslíte, pastore?“ Jádrem je však stejné: mluví, zaplavují pastora podněty a návrhy, nicméně k realizaci se sami nemají, dokonce se jí vyhýbají.

Dusič je škarohlíd, který své negativní předtuchy obrací proti veškeré iniciativě sboru. „Vůbec nemá cenu to zkoušet“, říká s oblibou.

Přeháněč je společensky aktivní a své nové vnitrosborové vztahy zneužívá například k získávání zákazníků.

Kapitán Bouřka je hlasitý a striktní.

„Vyjednávání je pro něj sprosté slovo, kompromis nevyslovitelné.“ [s27]

Vrtošivý finančník dává najevo svůj nesouhlas s vedením výší částky, kterou odvádí do sborové pokladny.

Organizátor „velice rád ostatním říká, co a jak mají dělat.“ [s28]

Záškodník se vyhýbá konfrontaci, nicméně nesouhlas či averzi rozsévá kradmo.

„Určitě se za našeho kazatele modlete. Víte, má nějaké problémy.“ [s28]

Kronikář si zapisuje každý kazatelův „přestupek“.

Obchodník s hnojem se s gustem šťourá ve všem, co ve sboru není v pořádku.

Zákoník má přesnou představu o všem sborovém dění i o kazatelově životě. Zná dokonce tu

pravou značku auta, které by měl pastor mít.

Přeze všechno, čeho jsou draci schopni, si musíme uvědomit, že nejsou prvoplánově zlí.

„V církvi většina draků vnímá sebe samé jako zbožné lidi, přiměřeně laskavé a milé, kteří mají jiný názor, o jehož správnosti jsou upřímně přesvědčeni.“ [s33]

3. Osobní útoky

Třetí kapitola popisuje souboj pastora Gordona s věčně nespokojenou Lucille. Její kritika namířená k široké plejádě témat (od rozmístění nábytku po duchovní náboj kázání) Gordona znejistila přestože se jednalo o obyčejnou klepnu.

Lucille neúnavně strakala nos do záležitostí přesahujících její kompetence, k jejímu destruktivnímu chování se přidaly poznámky k „duchovnímu stavu kazatele“, ke „směřování sboru“ atd. atp.

Vodou na mlýn pro ni byla tragédie v pastorově rodině, kdy jeho vdaná dospělá dcera zhřešila. Gordon zpočátku nevěřil šeptandě o nevěře své dcery a proto ji bránil. Když se však celá věc provalila, Lucille byla přesvědčená o jeho domnělé nečestnosti v krytí hříchu své dcery. Zlomený pastor pak předložil rezignaci, staršovstvo se za něj však postavilo přestože to mělo za následek odchod tří rodin nakažených pomluvami.

V této kapitole kniha klade důraz na čistotu kazatelovi mysli. Ať se děje cokoli, jeho smýšlení o dracích, jeho pohnutky a jednání s nimi musí zůstat bez záště a nenávisti. Proti jedu se nesmí bojovat jedem.

„Když je ze mě bestie proto, abych vyhrál nad jinou bestii, pak se vlády ujímá bestiálnost.“
John Claypool [s44]

4. Boj o moc

Jack byl jako člen sborové „staré gardy“ všelijakými pletichami protlačen na místo předsedy staršovstva. Bohužel se mu nelíbilo směřování sboru. Růst byl podle něj příliš rychlý a nebyl zde prostor pro péči o stávající členy.

Pastor sboru Charles měl v úmyslu nechat růst na Duchu svatém a členům se věnovat jak nejlépe to půjde. Jeho plán na přistavění nové části budovy však bohužel přičiněním Jacka nebyl schválen staršovstvem a napětí mezi pastorem a předsedou staršovstva houstlo.

Jack byl toho názoru, že se pastor a staršovstvo nedostatečně podřizují „autoritě zvoleného předsedy staršovstva.“ Dále si Jack uvědomil, že duchovní zralost pastora není dostatečná.

Úmyslně vyvolával napětí a roztržky.

Frustrovaný pastor při jednom Jackově veřejném výstupu neudržel svůj hněv a před dvěma sty mládežníky s rodiči vybuchl.

Když na mimořádné schůzi staršovstva vyplula celá věc na povrch, došlo k nečekanému obratu. Kazatel vyšel bez újmy, Jackova rezignace byla však přijata drtivou většinou.

Opozice v principu nemusí být škodlivá. Připomínky mohou pastora připravit na obranu svého plánu či názoru před veřejností, vždyť ne nadarmo se říká „co tě nezabije, to tě posílí.“ Jednání s protistranou se však nikdy nesmí vymknout kontrole jako to bylo v případě Charlese.

Je také dobré si uvědomit, že asertivita není vždy na místě.

„Dohlédnout na to, aby mi můj protivník neupíral moje práva, je přirozené. Ale... z pohledu našeho Pána není podstatné, jestli mě ošidili nebo ne. Podstatné je, abych já nešidil ostatní.“
Oswald Chambers [s46]

5. Nejlepší obrana

V páté kapitole následuje série rad pro obranu proti dračím útokům. Stěžejní podmínkou dobré imunity je **radostný duch**.

„Kazatelé, kteří zosobňují nebránícího se ducha radosti a laskavosti, jako kdyby přitahovali méně draků.“ [s62]

Další významnou složkou obrany je vědomí **vlastní identity**. Pokud se sbor představí v pravém světle, může draky odradit od samotného vstupu do něj.

„Dnes říkám: ‚Jedeme tudy. Jestli jste se vydali stejným směrem, budeme mít radost, když si naskočíte.‘“
jistý baptistický kazatel [s67]

„Zdravé sbory jsou si jisté svou vlastní identitou. Znají svůj směr a svoje hranice. S takovými rozčarování draci nemohou tak lehce zmítat.“ [s68]

Třetí důležitou položkou je **otázka zaměstnanosti**. Nezaměstnanost působí nespokojenost, která je, jak známo, líhni draků.

Je proto dobré vést laiky do aktivní služby a k samostatnosti skrze svobodu, kterou k růstu potřebují.

„Příliš mnoho uspěchaných změn lidem říká: ‚Vy křesťanství vůbec nerozumíte. Já jsem na to expert. Měli byste to dělat jako já.‘“ [s64]

„Často kazatel získá více vlivu, když je lidem jemným přítelem, než když v rukou svírá moc.“ [s65]

6. Druhá nejlepší obrana

Kapitola šestá se opět zaměřuje na obranu před draky, tentokrát předává rady pro výběr starších.

Je třeba vybudovat dobré vztahy se staršovstvem, sjednotit se na vizi a na motivaci.

„Snili jsme o tom, čím se náš sbor může stát, a to nám pomohlo vidět budoucnost a naše možnosti i vybudovat vzájemnou úctu.“ [s72]

Pokud budou bratři starší vědět, že pohnutky a sny bratra kolegy jsou čisté, nebude už neshoda v jednotlivých názorech tolik dramatická.

Pokud stojí staršovstvo za pastorem, může pomáhat ve vypořádávání se s draky.

„Jsou chvíle, kdy členové staršovstva mohou ulomit hrot kritice namířené proti kazateli a sami kofrontovat sborové draky.“ [s75]

7. Když má drak pravdu

Jsou okamžiky, ve kterých není dobré kritiku a priori ignorovat. Je však třeba prozkoumat její zdroj, jejího ducha a způsob, jakým byla vyjádřena. Konstruktivní kritika se přijímá, nesmyslná odmítá.

Nesmyslná kritika si brává na paškál zpravidla věci, které buď není možné změnit nebo jsou příliš abstraktní.

Zlým zvykem draků je, že se schovávají za většinu.

„Sboroví draci často prohlašují: ‚Nejsem to já, celá řada dalších lidí to vidí stejně.‘ Pokud s tím ale osobně nevystoupí i ostatní, máte právo se na takové prohlášení dívat skepticky.“ [s80]

Když je však kritika smysluplná, bude s jejími původci dobrá domluva.

„Ti, kdo skutečně potřebují méně mléka a víc masa, budou možná ve svých požadavcích konkrétnější a sami přijdou s konstruktivními nápady.“ [s82]

8. Kdy je čas ke konfrontaci

„Pokaždé, když řekneme ‚věřím v Ducha svatého‘, máme tím na mysli, že věříme, že existuje živý Bůh, schopný a ochotný vstoupit do osobnosti člověka a proměnit ji.“

J. B. Phillips [s86]

Cílem kazatele není vymýtit opozici.

„Rozdílnost názorů je nevyhnutelná a dokonce žádoucí – názory jednoho člověka vyvažují

omyly druhých. Církev je silnější, když její jednota pramení z rozdílnosti, když tělo Kristovo je něčím víc než hejnem opeřenců. Pokud jiné názory nejsou čirá hereze či vitriol, není třeba se jich bát.

...

„Člověk není drakem jen proto, že má jiný názor, ale proto, že jedná destruktivně.“ [s86]

Autor v této kapitole radí, jak přizpůsobit svůj život pro práci s draky ve třech oblastech.

Postoj pastora vůči lidem, se kterými jedná, by měl být soucitný. Mnoho se změní, bude-li na ně pohlížet jako na zraněné ovce a ne jako na lvy. Jeho jednání s nimi ať je jemné, ale pevné.

„...jemnost a pevnost – postoj moudré lásky.“ [s91]

Atmosféra, ve které se rozhovor odehrává, mívá dopad na jeho výsledek. Kazatelova pracovna jako místo konfrontace budí dojem převahy v úřadu a podněcuje drakovo zatvrzení, naopak neutrální půda (restaurace) či dokonce drakův domov jsou místa, na kterých bude dotyčný otevřenější.

Přístup k problematice konkrétních draků by se měl řídit biblickým příkladem z 18. kapitoly Matouše. První stupeň jednání ať probíhá v soukromí, druhý před svědky a třetí před celým sborem. Přítomnost svědka na schůzce s drakem předejde nedorozumění.

9. Když řešení neexistuje

V zapletitých případech doporučuje autor **trpělivost**. Mnohdy trvá dlouho, než sbor přijme nového pastora nebo než se vztah uzdraví.

„Kazatelé se shodují, že je potřeba čtyři až osm let na to, aby je lidé začali brát.“ [s102]

Velmi osvobozující je také pohled z Boží **perspektivy**. Jeden drak ještě nepředstavuje celý sbor, i když velmi hlasitě řve.

Kniha zde poukazuje na Elijáše, který nařikal „... tvé proroky zabili mečem. Zůstal jsem já sám ...“, na což mu Hospodin odpověděl, že je v Izraeli sedm tisíc těch, kteří se nesklonili před Baalem (1 Kr 19,14).

Třetí radou devátá kapitola nabádá k **odpuštění**. Jeho nutnost ostatně vychází z biblického příkladu. Odpustit člověku však neznamena souhlasit s ním, svěřit mu důvěru či zapomenout. Je to výzva k novému začátku.

„Skutečné odpuštění, i když se jedná o odpuštění drakovi, znamená říci: „Moc tě nechápu. Nemohu omluvit, co se stalo, a nemohu zapomenout, co jsi udělal. Ale tady je moje ruka. Chci zase být tvůj přítel. Navzdory všemu chci s tebou znovu spolupracovat. Začněme znovu.““

Závěr

Knihu „Draci s dobrými úmysly“ jsem s chutí přečetl. Pohybuji se v církvi přece jen už nějakou tu neděli a za svůj krátký život jsem se s draky několikrát setkal a možná jím i několikrát byl.

Tak či onak, poselství knihy se dnešního křesťana jistě týká a přestože je adresována primárně vedoucím služebníkům, na nečisté jednání ze strany svých bratří může narazit i řadový příslušník kterékoli církve.

Kupříkladu iluze o vlastní duchovní nadřazenosti a výsadním postavení ve vztahu s Bohem nemusí být nepříjemná pouze pro pastora, ale také pro upřímné bratry a sestry takto stahované do manipulace.

Bereme-li však tuto knihu v pěkně zpracovaném modrém obalu do ruky, berme prosím také na vědomí, není novým „Kladivem na čarodějnice“, přestože poskytuje jakýsi klíč k rozeznání draka a eliminaci škod, které páchá. Tento klíč, jakkoli může být přínosný, je antropogenního charakteru.

Osobně knihu chápu jako výborně podanou sérii dobrých rad a principů použitelných ku prospěchu pastora a zvýšení efektivity jeho práce.

Ostatně sama kniha o sobě v úvodu mluví takto:

„Je to knížka postavená na zkušenostech veteránů z války. Lekce, které na základě toho vznikly, jsou založeny na zkušenostech. Mohou a nemusí se hodit na jiné situace, ale především poskytnou pohled na potencionální možnost konfliktů.“ [s8]

Možný pozitivní klad knihy je veliký a její místo v osobních knihovničkách pastorů zápasících s frustrací či řadových křesťanů, kteří se nechtějí stát součástí drakovy manipulace, je neoddiskutovatelné.

<http://selah.diet/knihy/draci-s-dobrymi-umysly/>